

Niðurstöður samráðs um drög að nýrri menningarstefnu

[https://samradsgatt.island.is/oll-mal/\\$Cases/Details/?id=2951](https://samradsgatt.island.is/oll-mal/$Cases/Details/?id=2951)

Drög að nýrri menningarstefnu var í samráðsgátt stjórnvalda frá 19. mars til og með 2. apríl 2021. Alls bárust 11 umsagnir.

- Í almennum umsögnum var meðal annars tekið fram að hugtakanotkun væri ekki nægilega skýr og að skilgreiningar vantaði á lykilhugtökum eins og t.d. hvað félli undir listir. Þá var bent á að ekki væri getið um arkitektúr og hönnun. Fram kom að menningarstefnunni frá 2013 hefði ekki verið fylgt eftir að öllu leyti, árangur ekki verið athugaður og ekki væri ráð að gera nýja menningaráætlun meðan þeirri fyrri hefði ekki verið framfylgt nema að hluta. Gerð var athugasemd við að menningarstarfi og- þátttöku fatlaðs fólks væri ekki sérstaklega getið, sem þó væri ástæða til með vísan til að Ísland fullgilti samning Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks árið 2016.
- Nokkrar athugasemdir voru gerðar við að stefnudrögunum fylgdi ekki nein aðgerðaáætlun þar sem fram kæmu upplýsingar um ábyrgðaraðila, fjármögnun, forgangsörðun og tímaáætlun. Í þessu sambandi var bent á að skýrleika vantaði í stefnudrögin og að ef til vill væri ekki ástæða til að fjalla um einstaka þætti þeirra vegna skorts á aðgerðaáætlun.
- Í athugasemdum um menntamál sem tengjast menningarstarfi var bent á að tungumálið væri hluti af menningarverðmætum þjóðarinnar og þekkingu á því eigi að miðla á margvíslegan hátt og undir það falli kennsla í íslensku sem móðurmáli og rannsóknir. Þá var bent á að kennsla á framhaldsskólastigi í list- og/eða menningargreinum ætti að vera skylda og í því efni vísað til þess hve þátttaka í t.d. kórastarfi hafi mikil og góð áhrif á þroska fólks.
- Um varðveislu og miðlun menningarverðmæta var einkum bent á að íslenska tungumálið falli þar undir.
- Notkun tungumálsins í stafrænum heimi og íslenskukennslu erlendis var getið sem mikilvægs hluta af menningarmálum í alþjóðlegu samhengi. Bent var á mikilvægt hlutverk íslenskukennara í erlendum háskólum við kynningu á íslenskum listum og menningu. Einnig kom fram í einni umsögn að ekki sé minnst á alþjóðlega ábyrgð Íslendinga og hlutverk menningar og menntunar í þróunaraðstoð og hvað Íslendingar geti lagt af mörkum í því samhengi til dæmis um lýðræði og mannréttindi.
- Nokkrar athugasemdir voru gerðar við kaflann um aðgengismál. Lagt var til að nota aðeins hugtakið „aðgengi“ í stað þess að nota bæði „aðgengi“ og „aðgangur“. Einnig var bent á að betra sé að tala um fötlun í stað líkamlegrar getu enda nær hið fyrri til fleiri þátta og því réttara í því samhengi sem hér um ræðir. Upplýsingamiðlun fellur einnig undir aðgengismál að mati umsagnaraðila sem telur að geta þurfi þess sérstaklega með tilliti til fatlaðra og að fjallað sé um rétt til upplýsinga í kaflanum Markmið V. Fræðsla og menningarlæsi. Þá var bent á að efnahagslegar aðstæður væru stærsta hindrunin í vegi margra barna við þátttöku og aðgengi að menningarlífi. Í einni athugasemd um aðgengismál kom fram sú skoðun að nota ætti hugtakið í miklu breiðara samhengi, t.d. einnig um „að gera ólíkum kimum samfélagsins kleift að iðka list sína, finna henni farveg og eiga samtal við umhverfi sitt um sína hugmyndafræði.“
- Í einni umsögn var með vísan í samningi SP um réttindi fatlaðs fólks minnt á hugverka- og höfundarétt fatlaðra og tölulegar upplýsingar um þátttöku og starf þeirra í listum og öðru menningarlífi.
- Í tengslum við sýnileika mismunandi þjóðarbrotu í menningu og listum var bent á að einnig ætti að fjalla um sýnileika annarra jaðarsettra hópa s.s. fatlaðra, hinsegin fólks o.fl.
- Um endurskoðun starfslaunakerfis og starfsumhverfis kom fram sú athugasemd að sá kafli gæti einnig átt við listir sem atvinnugrein sem stuðli að velferð, gjaldeyrstekjum og kynningu á Íslandi.
- Ráðuneytið bendir á, í ljósi ofangreindra umsagna, að fyrirbyggjandi eru stefnur í mannvirkjagerð (arkitektúr) og hönnun og af þeim sökum er þessara greina ekki sérstaklega

getið í drögunum. Þá er einnig fyrir hendi íslensk málstefna og máltækniáætlun, sem meðal annars snertir íslensku í stafrænum heimi auk þess sem stuðst var við aðrar stefnur á sviði lista og menningararfs sem gerðar hafa verið. Við endanlega gerð menningaráætlunarinnar verða allar umsagnir og athugasemdir athugaðar, þar á meðal hvernig stefnan samrýmist samningi SP um réttindi fatlaðs fólks og um sjálfbærni.